

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie byłego aplikanta radcowskiego R. M.
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 31 lipca 2025 r.
w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
wniosku byłego aplikanta radcowskiego R. M. z dnia 18 lipca 2025 r.
w przedmiocie zwolnienia od uiszczenia kwoty 20 zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego zasądzonych postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 29 maja
2025 r., sygn. akt II ZK 4/25

postanowił:

**zwolnić R. M. od obowiązku uiszczenia kosztów postępowania
kasacyjnego w kwocie 20 zł, a zasądzonych postanowieniem
Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2025 r., sygn. akt II ZK 4/25.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 29 maja 2025 r., sygn. akt II ZK 4/25,
m.in. obciążył R. M. wydatkami postępowania kasacyjnego w kwocie 20 zł.

Pismem z dnia 18 lipca 2025 r., wnioskujący R. M. wniósł
o zwolnienie od uiszczenia kwoty 20 zł tytułem zasądzonych kosztów postępowania
kasacyjnego. W uzasadnieniu wniosku wskazał, że nie jest w stanie ponieść
niniejszej opłaty bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie i swojej
rodziny z uwagi na swój stan zdrowia i związane z tym wydatki. Do wniosku
załączył oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach
utrzymania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy wskazuje, że poniesienie kosztów sądowych jest zasadą wyrażoną w art. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2024.959.j.t.) – dalej powoływana jako: „u.k.s.c.”, zaś zwolnienie z tego obowiązku jest odstępstwem od niej. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2014 r., w sprawie I Cz 103/13, instytucja zwolnienia od kosztów sądowych jest wyjątkiem od zasady odpłatności postępowania i winna stanowić pomoc państwa tylko dla osób najuboższych. Na podstawie art. 102 ust. 1 u.k.s.c., zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Jak wynika ze wskazanego przepisu koszty sądowe wyprzedzają jedynie koszty utrzymania koniecznego dla strony i jej rodziny. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 marca 2016 r., w sprawie o sygn. akt IV CZ 102/15 stwierdził, że zwolnienie z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych jest instytucją o charakterze wyjątkowym. O braku możliwości uiszczenia ich w części lub w całości, uzasadniającym zwolnienie, można mówić jedynie wówczas gdy uczestnik (strona) nie ma realnego wpływu na swoją sytuację materialną i rzeczywiście nie może ponieść tych kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i swojej rodziny.

Badając sytuację materialną wnioskodawcy Sąd Najwyższy uznał, że zasadnym jest zastosowanie wobec niego uprawnienia przysługującego z art. 102 u.k.s.c., a to z uwagi na wiarygodność złożonego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[r.g.]

